

کارگاه آموزشی مشاوران خبره مالیاتی

با رویکرد مشاور رسمی مالیاتی ایران

حسابنو
آموزش و مشاوره
مالی و مالیاتی
Hesabno.com
مدرس: ابراهیم صدراعی

1

ابراهیم صدراعی

- ✓ نویسنده کتاب قطب‌نمای مالیات و بیمه
- ✓ مدرس و مشاور امور مالی و مالیاتی
- ✓ مؤسس سایت آموزشی حسابنو
- ✓ مدرس برتر سال ۹۷ از نگاه مدیر سبز
- ✓ برگزیده تولید محتوا در جشنواره کوکباز ۹۸

فعالیت‌ها:
تولید کننده محتوای آموزشی در زمینه مالیات و حسابداری
نویسنده کتاب و مقالات آموزشی
ارائه دهنده خدمات و مشاوره‌های مالی و مالیاتی
برگزار کننده کارگاه‌های آموزشی مالیاتی
مشاور اصناف و اشخاص حقیقی و کسب‌کارهای استارت‌آپی و آنلاین

www.Hesabno.com
@esadraei1@yahoo.com
esadraei1@yahoo.com

Hesabno.com

2

چرا دوره راه این صورت بگزاش کنیم؟

هدف گذاری ابتدای دوره
(شرکت در آزمون مشاوران رسمی مالیاتی)
(فعالیت به صورت آزاد)

تلاش جهت کسب و کارها هستید

شونده ای فعال باش و یادداشت برداری کن

باید تجدیدی شروع کن

5

مشاوران خبره مالیاتی (سطح پیشرفته مالیاتی)	
موضوع	افتتاحیه و راهنمای دوره - مالیات ارث
	مالیات بر درآمد املاک و مستغلات
	بررسی تخصصی مالیات بر درآمد حقوق
	مالیات بر درآمد اتفاقی - دفاعیات تراکنش های بانکی
	بررسی تخصصی مالیات بر درآمد مشاغل
	بررسی انواع معافیت های مالیاتی
پرسش و پاسخ آنلاین در موضوعات جلسات 1 تا 6	هزینه های قابل قبول مالیاتی، استهلاک، تجدید ارزیابی
	بررسی تخصصی قانون دائمی مالیات بر ارزش افزوده
	بررسی تخصصی سامانه مودیان و پایانه های فروشگاهی
	آیین دادرسی مالیاتی تخصصی
	دادرسی مالیاتی و لایحه نویسی
پرسش و پاسخ آنلاین جلسات 8 تا 12 و اختتامیه	

Hesabno.com

6

آموزش مالیات بر ارث، نذر و وصیت

Hesabno.com

7

جایگاه مالیات بر ارث:

انواع مالیات در ایران (از نظر روش اخذ)

غیرمستقیم

مالیات بر مصرف

مستقیم

مالیات بر دارایی

مالیات بر درآمد

❖ نکته: مالیات بر دارایی مشمول مرور زمان نیست و تا هر زمان قابل مطالبه است.

Hesabno.com

8

تعاریف:

ماترک: کلیه اموال به جا مانده از متوفی اعم از منقول و غیرمنقول و مطالبات و حقوق مالی و بدهی‌ها

ارث: آنچه حاصل از کسر بدهی‌ها از دارایی متوفی است.

ولی: کسی که به حکم قانون اختیار دیگری را در قسمتی از امور داشته باشد

قیم: یا سرپرست شخصی است که مسئولیت مراقبت و نگهداری و تربیت محجور بی‌کس را دارد. (فرزند خواندگی)

محجور: شامل صغار و افراد غیر رشید می‌باشند که نصب ولی یا قیم برای آنها الزامی است.

امین: کسی که مال دیگری را برای صاحب آن و به نفع او در تصرف دارد.

موصی: فردی که قبل از فوت خود بر مال یا اموری وصیت کند

وصی: کسی است که موصی برای پس از فوت خود در انجام اموری معین می‌نماید

Hesabno.com

تعاریف:

موصی له: شخصی که از وصیت منتفع میشود

موصی به: آن مال یا اقدام و اموری که شخص وصیت کننده به شخص منفعت برنده یا انجام دهنده می‌سپارد.

وصیت: در زمان حیات فرد انجام می‌شود ولی تحقق آن در زمان فوت متوفی است.

انواع وصیت: تملیکی و عهدی

وصیت تملیکی: فردی عین یا منفعتی را از مال خود برای زمان بعد از فوتش به دیگری مجاناً واگذار کند.

وصیت عهدی: فردی یک یا چند نفر را برای انجام امری مأمور نماید.

Hesabno.com

تعاریف:

موصی (فرد قبل از فوت)

موصی به (مال یا اقدام)

موصی له (مأمور از طرف موصی برای امری بعد از فوت)

ارز و وصیت ممنوعه لرد

ارز و وصیت ممنوعه لرد

ارز و وصیت ممنوعه لرد

در زمان حیات موصی وصیت

عهدی (امر)

تخلیگی (عین و منفعت)

مال

اقدام

وصی

Hesabno.com

11

تعاریف:

فوت واقعی: احراز فوت شخص به هر دلیل

فوت فرضی: فرض بر این است که شخص به استناد حکم دادگاه فوت کرده است. (مفقودالاثرها)

وقف: در وقف، عین مال برای همیشه ممنوع المعامله می شود ولی منافع آن برای ذینفع تثبیت می شود. (خاص و عام)

حبس: مانند وقف است ولی برای منافع آن مدت وجود دارد

نذر: عهدی که صاحب مال برای برآورده شدن حاجت انجام می دهد

مودی مالیات بر ارث، وصیت و حبس و نذر: در مالیات بر ارث و وصیت به نام ورثه، ورثه یا موصی له باید مالیات را پرداخت نمایند، در حبس و نذر، حبس کننده و نذر کننده مالیات را پرداخت میکنند.

Hesabno.com

12

تعریف مقیم از نظر ق.م.م: (ماده ۱۸۰)

هر شخص حقیقی ایرانی که با ارائه گواهی نمایندگی‌های مالی یا سیاسی دولت جمهوری اسلامی ایران در خارج ثابت کند که از درآمد **یک سال مالیاتی** خود در یکی از کشورهای خارج به عنوان **مقیم مالیات پرداخته است** از لحاظ مالیاتی در آن سال مقیم خارج از کشور خواهد شد مگر در یکی از موارد زیر:

۱- در سال مالیاتی مزبور در ایران دارای شغلی بوده باشد.

۲- در سال مالیاتی مزبور لااقل شش ماه متوالیاً یا متناوباً در ایران سکونت داشته باشد.

۳- توقف در خارج از کشور به منظور انجام مأموریت یا معالجه یا امثال آن بوده باشد.

Hesabno.com

13

موارد قابل کسر از ماترک:

هزینه‌های کفن و دفن

دیون محقق متوفی
(مهریه، بدهی به بانک یا سایر اشخاص)

واجبات مالی و عبادی
(خمس و زکات و نماز و روزه و حج)

انواع موارد قابل کسر از
ماترک متوفی برای
محاسبه مالیات بر ارث

14

طبقه بندی وراثت: (ماده ۱۸)

۱- وراثت طبقه اول:
پدر، مادر، همسر، اولاد و اولاد اولاد

۲- وراثت طبقه دوم:
اجداد، برادر و خواهر و اولاد آنها

۳- وراثت طبقه سوم:
عمو، عمه، دایی، خاله و اولاد آنها

نکته: وارثین طبقه بعد زمانی ارث می بردند که از وارثین طبقه قبل، فردی نباشد. (ماده ۸۶۳ قانون مدنی)

Hesabno.com

15

محدودیت وصیت متوفی:

ماده ۸۴۳ قانون مدنی:
وصیت به زیاده بر ثلث ترکه نافذ نیست مگر با رضایت و اجازه وراثت.
اگر بعضی وراثت اجازه دهند، نسبت به سهم خودشان نافذ است.

Hesabno.com

16

زمان فوت و قوانین موضوعه:

مالیات بر ارث قابل مطالبه نیست (تبصره ۱ ماده ۱۷۴)	فوت قبل از سال ۱۳۴۶
تابع مواد ۱۷ تا ۴۳ قبل از اصلاحیه	فوت از ۱۳۴۶ تا ۱۳۹۴
تابع مواد ۱۷ تا ۴۳ اصلاحی	فوت از ابتدای سال ۱۳۹۵

مالیات بر ارث بعد از اصلاحیه قانون، مشابه مالیات نقل و انتقال است. (می‌توان بر حسب مورد مالیات بر ارث مالی را پرداخت و آن مال را آزاد کرد)

Hesabno.com

انواع گواهی در ارث:

باسمه تعالی

تاریخ تنظیم: ۱۳۹۹/۰۲/۲۷
شماره پرونده: ۹۹۰۹۹۸۱۰۸۰۳۰۰۱۸۷
شماره دادنامه: ۹۹۰۹۹۸۱۰۸۰۳۰۰۲۸۷

گواهی حصر وراثت

جمهوری اسلامی ایران
وزارت امور خارجه
سازمان امور حقوقی و بین‌المللی
سازمان امور حقوقی و بین‌المللی
سازمان امور حقوقی و بین‌المللی

مشخصات متقاضی

ردیف	نام	نام خانوادگی	نام پدر	شماره شناسنامه / کد ملی	تاریخ تولد	تاریخ تقدیم	سبب
۱	رویا	هاشمی فراکوئی	سیدرسول	۳۹۷۸	۱۳۲۵	۱۳۹۹/۰۲/۲۳	فرزند متوفی

مشخصات متوفی

ردیف	نام	نام خانوادگی	نام پدر	شماره شناسنامه / کد ملی	تاریخ تولد	تاریخ فوت
۱	عسرت	مرصعی	نعمت اله	۴۲۷۰۷۰۲۹۰۱	۱۳۰۸	۱۳۹۹/۰۲/۱۱

نشانی آخرین قائم‌مقام متوفی: تهران ۲۰ شری پور، فلاح سابق شهید رزاقی ب ۱۴۰
خواهان به مشخصات فوق به استناد استشهادیه و گواهی فوت و فتوحی شناسنامه وراثت دادخواستی تقدیم این شورا نموده است که بشماره ثبت ۲۱۸۱۵۲۳۶۱۵۴
گرفته است و چنین شمار داشته است که شادروان به مشخصات فوق الذکر در تاریخ ۱۳۹۹/۰۲/۱۱ در قائمگاه دهم خود در تهران فوت و ورثه حین فوت وی به شرح آتی می باشد:

ردیف	نام	نام خانوادگی	نام پدر	شماره شناسنامه / کد ملی	تاریخ تولد	محل تولد	نسبت با متوفی
۱	فخرالسادات	هاشمی فراکوئی	سیدرسول	۱۱۴۶	۱۳۳۵	تهران	فرزند متوفی
۲	فرح السادات	هاشمی فراکوئی	سیدرسول	۳۷۳	۱۳۴۱	تهران	فرزند متوفی
۳	رویا	هاشمی فراکوئی	سیدرسول	۳۹۷۸	۱۳۴۵	تهران	فرزند متوفی

پس از انجام تشریفات قانونی و عدم وصول اعتراض سرانجام در تاریخ ۱۳۹۹/۰۳/۲۷ در وقت فوق العاده، حوزة ۸۰۳ شورای حل اختلاف منطقه ۱۷ تهران تشکیل است و با ملاحظه محتویات پرونده و اظهارات خواهان مبنی بر اروض ریالی ماترک متوفی به میزان بیشتر از سی میلیون ریال و نسخ ماده ۳۱ قانون مالیات های مستقیم مصوب ۱۳۶۶ (و همچنین استشهادیه تنظیمی در دفترخانه شماره ۶۶۹ تهران و یکبار نشر آگهی فوت در روزنامه کثیرالانتشار گواهی می نماید که ورثه متوفی منحصر به اشخاص فوق الذکر بوده و وراثت دیگری ندارد و فارغی آن شادروان پس از ادای حقوق و دیونیکه بر ترکه متوفی میگردد به شرح ذیل تقسیم می گردند:

Hesabno.com

انواع گواهی در ارث:

گواهی مفصلا
حساب مالیاتی

صادر از اداره امور مالیاتی
(موضوع ماده ۳۴)
در صورت پرداخت مالیات بر ارث
یا عدم شمول مالیات بر ارث

Hesabno.com

19

اظهارنامه ارث:

فرمی که حداقل شامل اطلاعات هویتی و مکان متوفی و وراث و اموال و دارایی‌ها و بدهی‌ها، هزینه‌های کفن و دفن و واجبات مالی و عبادی و دیون محقق متوفی که توسط سازمان امور مالیاتی تهیه و در اختیار وراث قرار میگیرد و وراث **ظرف مدت یکسال** از تاریخ فوت، می‌توانند آن را تسلیم نمایند.

در فوت فرضی وراث تا یکسال از تاریخ صدور گواهی فوت فرضی از دادگاه فرصت ارائه اظهارنامه دارند.

Hesabno.com

20

ماده ۱۷: مالیات بر ارث

اموال و دارایی‌هایی که در نتیجه فوت شخص اعم از فوت واقعی یا فرضی انتقال می‌یابد، به شرح زیر مشمول مالیات است:

۱- نسبت به سپرده‌های بانکی، اوراق مشارکت و سایر اوراق بهادار به استثنای موارد مندرج در بند (۲) این ماده و سودهای متعلق به آن‌ها و همچنین سود سهام و سهم‌الشرکه تا تاریخ ثبت انتقال به نام وراث و یا پرداخت و تحویل به آن‌ها به نرخ (۳٪)

۲- نسبت به سهام و سهم‌الشرکه و حق تقدم آن‌ها (۱/۵) برابر نرخ‌های مذکور در تبصره (۱) ماده (۱۴۳) و ماده (۱۴۳) مکرر) این قانون طبق مقررات مزبور در تاریخ ثبت انتقال به نام وراث. (۴٪ ارزش اسمی و نیم درصد ارزش فروش)

۳- نسبت به حق الامتیاز و سایر اموال و حقوق مالی که در بندهای مذکور به آن‌ها تصریح نشده است، به نرخ (۱۰٪) ارزش روز در تاریخ تحویل یا ثبت انتقال به نام وراث

Hesabno.com

23

ماده ۱۷: مالیات بر ارث

۴- نسبت به انواع وسایل نقلیه موتوری، زمینی، دریایی و هوایی به نرخ (۲٪) بهای اعلامی توسط سازمان امور مالیاتی کشور در تاریخ ثبت انتقال به نام وراث

۵- نسبت به املاک و حق واگذاری محل (۱/۵) برابر نرخ‌های مذکور در ماده (۵۹) این قانون به ماخذ ارزش معاملاتی املاک و یا به ماخذ ارزش روز حق واگذاری حسب مورد، در تاریخ ثبت انتقال به نام وراث

۶- نسبت به اموال و دارایی‌های متعلق به متوفای ایرانی که در خارج از کشور واقع شده است پس از کسر مالیات بر ارثی که از آن بابت به دولت محل وقوع اموال و دارایی‌ها پرداخت شده است به نرخ (۱۰٪) ارزش ماترک که ماخذ محاسبه مالیات بر ارث در کشور محل وقوع مال قرار گرفته است. در صورت عدم شمول مالیات بر ارث در کشور مزبور به ماخذ ارزش روز انتقال یا تحویل به نام وراث

Hesabno.com

24

ماده ۱۷: مالیات بر ارث

تبصره ۲: نرخهای مذکور در این ماده مربوط به **وراث طبقه اول** است. در صورتی که وراث طبقات دوم و سوم باشند، نرخهای مذکور در این ماده به ترتیب **دو و چهار برابر** خواهد شد.

تبصره ۳: در صورتی که متوفی و وراث، تبعه خارجی باشند، اموال و داراییهای متوفی که در ایران واقع است، مشمول مالیات به نرخ وراث طبقه اول خواهد بود.

تبصره ۴: در مواردی که وراث سهم خود از اموال موضوع بندهای (۲)، (۴) و (۵) این ماده را به اشخاص ثالث یا وراث دیگر انتقال دهند، علاوه بر مالیات بر ارث به شرح این فصل، مشمول مالیات طبق مقررات فصول مربوط خواهند بود.

تبصره ۵: حقوق ناشی از عقود اجاره به شرط تملیک با بانکها و سایر نهادهای مالی و اعتباری، نسبت به عرصه و اعیان املاک بر اساس ارزش معاملاتی در تاریخ ثبت انتقال به نام وراث محاسبه خواهد شد.

Hesabno.com

25

نرخهای مالیات بر ارث در یک نگاه:

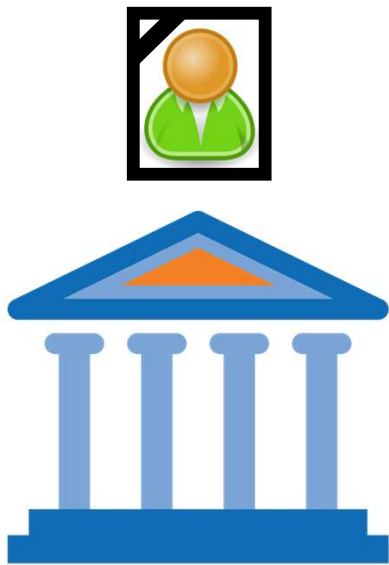

Hesabno.com

ردیف	نوع دارایی	طبقه وراث	نرخ مالیات بر ارث (متوفی یا وارث ایرانی و اموال در ایران به درصد)	نرخ مالیات بر ارث (متوفی و وارث خارجی که دارایی واقع در ایران دارند به درصد)	توضیحات
۱	سپرده بانکی، اوراق مشارکت و سود سهام	طبقه اول	۳	۳	برای سپرده نزد موسسات غیر
		طبقه دوم	۶	۳	مجاز با نرخ ۱۰ درصد برای طبقه اول و طبق قاعده کلی
		طبقه سوم	۱۲	۳	برای طبقه دوم و طبقه سوم، ۲ و ۴ برابر طبقه اول
۲	سهام و حق تقدم آنها- داخل بورس یا فرابورس و بازارهای خارج از بورس	طبقه اول	۰,۷۵	۰,۷۵	به مابض قیمت روز سهام
		طبقه دوم	۱,۵		
		طبقه سوم	۳		
۳	سهام و سهم شرکت و حق تقدم آنها- خارج از بورس	طبقه اول	۶	۶	به مابض ارزش اسمی سهام
		طبقه دوم	۱۲		
		طبقه سوم	۲۴		
۴	حق الامتياز و سایر اموال و حقوق مالی که در سایر ردیفهای ماده ۱۷ نیست	طبقه اول	۱۰	۱۰	
		طبقه دوم	۲۰		
		طبقه سوم	۴۰		
۵	انواع وسایل نقلیه موتوری (زمینی، دریایی و هوایی)	طبقه اول	۲	۲	به مابض بهای اعلامی توسط سازمان امور مالیاتی کشور در تاریخ ثبت انتقال به نام وراث
		طبقه دوم	۴		
		طبقه سوم	۸		
۶	املاک	طبقه اول	۷,۵	۷,۵	به مابض ارزش معاملاتی املاک
		طبقه دوم	۱۵		
		طبقه سوم	۳۰		
۷	حق واگذاری محل	طبقه اول	۳	۳	به مابض ارزش روز حق واگذاری
		طبقه دوم	۶		
		طبقه سوم	۹		
۸	اموال و داراییهای واقع در خارج	طبقه اول	۱۰	۱۰	
		طبقه دوم	۲۰		
		طبقه سوم	۴۰		

26

ماده ۲۱: ماترک متوفی و ماده ۲

اموالی که جزء ماترک متوفی باشد و طبق قوانین یا احکام خاص، مالکیت آن‌ها سلب و یا به صورت بلاعوض در اختیار اشخاص موضوع ماده (۲) این قانون قرار گیرد، با تایید اشخاص مزبور از شمول مالیات بر ارث خارج و در صورتی که بابت سلب مالکیت عوضی داده شود، ارزش آن عوض یا اموال سلب مالکیت شده هر کدام کمتر باشد، جزء اموال مشمول مالیات بر ارث موضوع ردیف‌های مربوط در ماده (۱۷) این قانون محسوب و مشمول مالیات خواهد بود.

Hesabno.com

27

ماده ۲۴: اموال خارج از شمول مالیات:

۱- وجوه بازنشستگی و وظیفه و پس‌انداز خدمت و مزایای پایان خدمت، مطالبات مربوط به خسارت اخراج، بازخرید خدمت و مرخصی استحقاقی استفاده نشده و بیمه‌های اجتماعی و نیز وجوه پرداختی توسط موسسات بیمه یا بیمه‌گذار و یا کارفرما از قبیل انواع بیمه‌های عمر و زندگی، خسارت فوت و همچنین دیه و مانند آنها حسب مورد که یکجا و یا به طور مستمر به ورثه متوفی پرداخت می‌گردد.

۲- اموال منقول متعلق به مشمولین بند (۴) ماده (۳۹) قرارداد وین مورخ فروردین ۱۳۴۰ و ماده (۵۱) قرارداد وین مورخ اردیبهشت ماه ۱۳۴۲ و بند (۴) ماده (۳۸) قرارداد وین مورخ اسفندماه ۱۳۵۳ با رعایت شرایط مقرر در قرارداد مزبور با شرط معامله متقابل.

۳- اموالی که برای سازمان‌ها و موسسه‌های مذکور در ماده (۲) این قانون مورد وقف یا نذر یا حبس واقع گردد به شرط تایید سازمان‌ها و موسسه‌های مذکور.

۴- اثاث البیت محل سکونت متوفی.

Hesabno.com

28

ماده ۲۴: مالیات بر ارث شهدا

وارث طبقات اول و دوم نسبت به اموال شهدای انقلاب اسلامی

مشمول مالیات بر ارث موضوع این فصل نخواهند بود.

احراز شهادت برای استفاده از مقررات این ماده منوط به تایید

یکی از نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و یا بنیاد شهید

انقلاب اسلامی حسب مورد می‌باشد.

Hesabno.com

29

اظهارنامه ارث: (ماده ۲۶)

وراث متوفی (منفردا یا مجتمعا) یا ولی یا امین یا قیم یا نماینده قانونی آنها **موظفند به منظور کسر** هزینه‌های کفن و دفن در حدود عرف و عادات و واجبات مالی و عبادی در حدود قواعد شرعی و دیون محقق متوفی از ماترک موضوع ماده (۱۷) این قانون، **ظرف مدت یک سال از تاریخ فوت** متوفی اظهارنامه‌ای حاوی کلیه اقلام ماترک با تعیین **ارزش روز زمان فوت** و تصریح مطالبات و بدهی‌ها طبق فرم نمونه مخصوصی که از طرف سازمان امور مالیاتی کشور تهیه می‌شود به انضمام مدارک زیر به اداره امور مالیاتی صلاحیت‌دار تسلیم نمایند:

۱. رونوشت یا تصویر گواهی شده اسناد مربوط به بدهی‌ها و مطالبات متوفی

۲. رونوشت یا تصویر گواهی شده کلیه اوراقی که مثبت حق مالکیت متوفی نسبت به اموال و حقوق مالی است.

۳. رونوشت یا تصویر گواهی شده آخرین وصیتنامه متوفی اگر وصیتنامه موجود باشد.

۴. در صورتی که اظهارنامه از طرف وکیل یا قیم یا ولی داده شود رونوشت یا تصویر گواهی شده وکالت نامه یا قیم نامه

۵. رونوشت یا تصویر گواهی فوت از مراجع ذی‌ربط

Hesabno.com

30

وزارت امور اقتصاد و دارایی
سازمان امور مالیاتی کشور

سامانه پرتال اظهارنامه الکترونیک ارث

نام کاربری _____

رمز عبور _____

کد امنیتی _____

ورود به سامانه

مودی گرامی؛ ابتدا نسبت به دریافت و مطالعه فایل راهنما اقدام فرمائید.
شماره پشتیبانی: ۰۲۱-۳۵۰۲۷۰۰۰

برای ورود، میبایست حساب کاربری فعال در (درگاه ملی خدمات الکترونیک) داشته باشید.
جهت تایید شماره موبایل به صفحه ثبت نام موقت مراجعه فرمایید.

اظهارنامه الکترونیکی ارث: (ماده ۲۶)

پس از پیاده‌سازی سامانه دریافت اظهارنامه موضوع ماده ۲۶ و فرم درخواست گواهی ماده ۳۴ قانون، تسلیم اظهارنامه و فرم ماده ۳۴، منوط به ثبت نام متوفی و وراث در سامانه ثبت نام و اخذ کد رهگیری و شناسه مالیاتی به منظور ارسال اظهارنامه و فرم درخواست گواهی الکترونیکی ماده ۳۴ خواهد بود.

ارسال اظهارنامه از سایت: ersportal.tax.gov.ir

Hesabno.com

31

ابراهیم صدرائی

وزارت امور اقتصاد و دارایی
سازمان امور مالیاتی کشور

اطلاعات ورود

نام کاربری: _____

نام و نام خانوادگی: _____

موبایل: _____

تاریخ تولد: _____

آی پی: _____

* در صورت وجود هرگونه اشکال و یا پیشنهاد، برای پیگیری و رفع آن حتما اقدام به ثبت اشکالات کنید.

پیمانه‌های کاربر

<p>مدیر سامانه ۱۴۰۰/۰۹/۱۰ ۰۰:۵۱:۵۱</p> <p>مودی گرامی؛ به سامانه پرتال اظهارنامه الکترونیک ارث خوش آمدید. شماره پشتیبانی سامانه: ۰۲۱-۳۵۰۲۷۰۰۰ و مرکز تماس سازمان: ۱۵۲۶</p>	<p>مدیر سامانه ۱۴۰۰/۰۹/۱۰ ۰۰:۵۱:۵۱</p> <p>مودی گرامی؛ لطفا پس از اولین ورود به سامانه، نسبت به دریافت و مطالعه فایل راهنما اقدام فرمائید.</p>
<p>مدیر سامانه ۱۴۰۰/۰۹/۱۰ ۰۰:۵۱:۵۱</p> <p>مودی گرامی؛ برخی از قوانین مالیات بر ارث جهت اطلاع شما در فایل روبرو قرار داده شده است.</p>	

تقویم امروز

تهران اوقات شرعی به افق: تهران

اذان صبح

۰۵:۲۶

طلوع

۰۶:۵۵

اذان ظهر

۱۱:۵۳

غروب

۱۶:۵۰

اذان مغرب

۱۷:۱۰

به وقت ایران

32

اظهاری نامه ارث: (ماده ۲۶)

اظهاری نامه مالیات بر ارث
(موضوع ماده ۲۶ قانون مالیات‌های مستقیم)
۲۲۵-۱۰۰۰۰۰۹

این قسمت توسط اداره امور مالیاتی تکمیل می‌شود:

محل بازگد: _____

شماره اظهارنامه: _____ نسخه اظهارنامه: _____ نوع نسخه اظهارنامه: _____

اداره امور مالیاتی: _____ اداره کل امور مالیاتی: _____

شماره کلاسه پرونده: _____

کد	نام اداره کل امور مالیاتی	کد	نام اداره کل امور مالیاتی	کد	نام اداره کل امور مالیاتی	کد	نام اداره کل امور مالیاتی	کد	نام اداره کل امور مالیاتی
۲۳	تهران	۲۴	اصفهان	۲۵	تهران	۲۶	اصفهان	۲۷	تهران
۲۸	اصفهان	۲۹	اصفهان	۳۰	اصفهان	۳۱	اصفهان	۳۲	اصفهان
۳۳	اصفهان	۳۴	اصفهان	۳۵	اصفهان	۳۶	اصفهان	۳۷	اصفهان
۳۸	اصفهان	۳۹	اصفهان	۴۰	اصفهان	۴۱	اصفهان	۴۲	اصفهان
۴۳	اصفهان	۴۴	اصفهان	۴۵	اصفهان	۴۶	اصفهان	۴۷	اصفهان
۴۸	اصفهان	۴۹	اصفهان	۵۰	اصفهان	۵۱	اصفهان	۵۲	اصفهان
۵۳	اصفهان	۵۴	اصفهان	۵۵	اصفهان	۵۶	اصفهان	۵۷	اصفهان
۵۸	اصفهان	۵۹	اصفهان	۶۰	اصفهان	۶۱	اصفهان	۶۲	اصفهان

اطلاعات هویتی تسلیم کننده اظهارنامه

نسبت اظهار کننده: _____ (بره) (سهامدار) (قانونی) (فیزیکی) (قیمت) (امین) (کلی)

نام: _____ شماره و کالت نامه / قیمت نامه: _____

اطلاعات هویتی متوفی

نام متوفی: _____ نام محل اقامت: _____ شهر محل اقامت: _____

تاریخ فوت: _____ کشور محل فوت: _____ کشای آخرین محل اقامت: _____

اطلاعات اختصاصی

گواهی حضر وراثت: _____ شماره گواهی حضر وراثت: _____ تاریخ گواهی حضر وراثت: _____ مرجع صدور گواهی حضر وراثت: _____

گواهی شهادت: _____ (یا متوفی شهید می‌باشد؟) (بله) (خیر) شماره گواهی شهادت: _____ تاریخ گواهی شهادت: _____ مرجع صدور گواهی شهادت: _____

فرم اظهارنامه مالیات بر ارث در یک فایل Pdf
ضمیمه این آموزش می‌باشد.

Hesabno.com

رسیدگی به اظهارنامه ارث: (ماده ۲۶)

اداره امور مالیاتی مربوط مکلف است اظهارنامه تسلیمی در مهلت مقرر را رسیدگی و به شرح زیر اقدام کند:

الف) در صورتی که ارزش روز کلیه ماترک متوفی کمتر از دیون محقق متوفی، واجبات مالی و عبادی و هزینه کفن و دفن باشد، اموال و دارایی‌های متوفی مشمول مالیات نخواهد شد و مالیات‌های پرداختی ماده مذکور با ارائه اسناد و مدارک به پرداخت کننده مسترد خواهد شد.

ب) در صورتی که ارزش روز ماترک بیشتر از دیون محقق متوفی، واجبات مالی و عبادی و هزینه‌های کفن و دفن باشد، در این صورت موارد مزبور به ترتیب از ارزش روز اموال و دارایی‌های موضوع بندهای (۱)، (۲)، (۳)، (۴)، (۵) ماده (۱۷) این قانون کسر و مازاد ماترک حسب مورد به ماخذ مقرر در ماده مزبور مشمول مالیات خواهد شد و اضافه مالیات‌های پرداختی موضوع ماده (۱۷) این قانون با ارائه اسناد و مدارک مثبت به پرداخت کننده مسترد خواهد شد.

Hesabno.com

رسیدگی به اظهارنامه ارث: (ماده ۲۶)

ج) در صورتی که کل ماترک یا بخشی از آن مطابق بندهای (الف) و (ب) مشمول مالیات نباشد، اداره امور مالیاتی موظف است **گواهی** لازم مبنی بر بلامانع بودن ثبت یا انتقال یا پرداخت یا تحویل اموال و دارایی غیرمشمول متوفی به وراث را حسب موارد مذکور در ماده (۱۷) این قانون به عنوان مراجع ذیربط صادر نماید.

تبصره ۱: در صورتی که بدهی متوفی مستند به مدارک و اسناد مثبت قانونی بوده و اصالت آن مورد تایید اداره امور مالیاتی صلاحیت‌دار قرار گیرد قابل کسر از ماترک خواهد بود.

تبصره ۲: آیین‌نامه اجرائی این ماده در مورد نحوه رسیدگی، ارزیابی اموال و دارایی‌ها و صدور گواهی توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه می‌شود و به تصویب هیات وزیران می‌رسد.

Hesabno.com

وزارت امور سازمان امور مالیاتی فرم ۱ از ۲ (فرم دستی)		کاربرد (فرم) نتیجه رسیدگی به درخواست گواهی پرداخت مالیات بر ارث موضوع ماده ۲۶ قانون مالیاتهای مستقیم اصلاحی مصوب ۱۳۹۲/۰۲/۲۳ F25-15-011		
اداره کل امور مالیاتی نشانی: _____ شماره پرونده: _____		اداره امور مالیاتی شماره _____ گروه مالیاتی شماره _____ واحد مالیاتی شماره _____ تلفن _____ شماره پستی _____ شماره: _____ تاریخ: _____		نام و نام خانوادگی _____ نام پدر _____ تاریخ تولد _____ محل تولد _____ شماره شناسنامه _____ محل صدور _____ شماره ملی _____ شماره پستی _____ نشانی: _____ [ ] وراثت [ ] نماینده قانونی وراثت [ ] موسس له [ ] وصی، مخرج ابر خود: _____ نام و نام خانوادگی _____ نام پدر _____ تاریخ فوت _____ محل فوت _____ شماره شناسنامه _____ محل صدور _____ شماره ملی _____
بر اساس گزارش رسیدگی شماره _____ مورخ: _____ نتیجه ارزیابی و رسیدگی به اموال و دارایی مشروحه در درخواست شماره _____ مورخ: _____ بشرح زیر اعلام می‌گردد:				
ردیف: _____ نوع اموال: _____ مشخصات اموال و دارایی: _____ ارزش اموال و دارایی ارزیابی شده براساس ماده ۲۶ قانون مالیاتهای مستقیم: _____ نرخ مالیات: _____ مالیات متعلق: _____				
حکم: _____ مهر و امضاء: _____ نام و نام خانوادگی: _____ مهر و امضاء: _____ نام و نام خانوادگی: _____ مهر و امضاء: _____ تذکر: مودی متعذر حد اکثر ظرف مدت ۱۰ روز نسبت به پرداخت مالیات متعلق اقدام نماید در غیر این صورت اداره امور مالیاتی مجاز به ارزیابی مجدد می‌باشد.				
این برگ را ریت نمود این برگ را در تاریخ: _____ یا درم فر تاریخ (محرور): _____ را گواهی می‌نماید.				
این برگ را ریت نمود این برگ را در تاریخ: _____ یا درم فر تاریخ (محرور): _____ را گواهی می‌نماید.				

کاربرگ نتیجه رسیدگی به مالیات بر ارث: (موضوع ماده ۳۴)

Hesabno.com

محاسبه و کسر بدهی‌های متوفی: (ماده ۲۶)

ردیف	نوع بدهی	مرجع تایید کننده	توضیحات
۱	اموالی از نوع اجاره به شرط تملیک	اداره امور مالیاتی صلاحیت‌دار	مبلغ بدهی بابت اصل تسهیلات و سود و کارمزد معوق تا زمان فوت در صورتی که مستند به مدارک و اسناد مثبت قانونی باشد به عنوان بدهی پذیرفته می‌شود
۲	واجبات مالی و عبادی	مراجع تقلید و یا نماینده قانونی آنها که دیون به آنها پرداخت شده است	با ارایه تأییدیه و تسویه مربوط از مراجع ذریع
۳	هزینه کفن و دفن	اداره امور مالیاتی صلاحیت‌دار	در حدود عرف و عادت این بدهی‌ها پذیرفته می‌شوند
۴	بدهی‌ها و دیون محقق متوفی	بانک‌ها، موسسات، وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها و... که طلبی از متوفی دارند	اگر اصالت آن مورد تایید اداره امور مالیاتی صلاحیت‌دار قرار گیرد پذیرفته می‌شود
۵	مهریه و ایام نفقه	براساس سند ازدواج	براساس سند ازدواج
۶	هزینه‌های بیمارستان	بیمارستان محل وقوع فوت	قبول هزینه بیمارستانی منوط بر انجام فوت است و مبلغ پرداختی بیمه نیز از آن کسر شده باشد

به منظور کسر بدهی‌ها، دیون و واجبات دینی و عبادی، مبنای ارزیابی اموال و دارایی‌ها، **ارزش روز آنها در زمان فوت** می‌باشد.

Hesabno.com

37

نکات مهم آیین‌نامه اجرایی تبصره ۲ ماده ۲۶:

- ۱- **اداره امور مالیاتی صلاحیت‌دار** برای رسیدگی، اداره امور مالیاتی است که **آخرین اقامتگاه قانونی متوفی** در محدوده آن واقع شده و اگر **متوفی در ایران مقیم نبوده**، اداره امور مالیاتی مربوط در **تهران** خواهد بود.
- ۲- مبنای ارزیابی اموال و دارایی‌ها به منظور کسر هزینه‌های کفن و دفن و دیون متوفی، ارزش روز آنها در زمان فوت می‌باشد.
- ۳- مرجع اعلام ارزش سهام متوفی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس و بازارهای خارج از بورس، **سازمان بورس و اوراق بهادار می‌باشد**. در مورد سهام و سهم شرکت و حقوق مالی متوفی در سهام و سهم شرکت سایر اشخاص حقوقی، ارزش آن بر اساس رسیدگی **اداره امور مالیاتی صلاحیت‌دار** تعیین خواهد شد.
- ۴- در مورد **ساختمان‌های با ارزش فوق‌العاده و در ارزیابی جواهر و اشیای نفیس** و سایر موارد خاص، از **نظر کارشناس** یا کارشناس رسمی و متخصص استفاده می‌شود هزینه مربوط توسط سازمان امور مالیاتی کشور پرداخت خواهد شد.
- ۵- در مورد اموال و دارایی‌هایی که بصورت **اجاره به شرط تملیک** می‌باشد، مبلغ بدهی بابت اصل تسهیلات و سود و کارمزد معوق تا زمان فوت در صورتی که مستند به مدارک و اسناد مثبت قانونی باشد به عنوان بدهی پذیرفته می‌شود.

Hesabno.com

38

نکات مهم آیین‌نامه اجرایی تبصره ۲ ماده ۲۶:

- ۶- واجبات مالی و عبادی در حدود قواعد شرعی با **ارایه تأییدیه و تسویه مربوط از مراجع ذی‌ربط** و همچنین هزینه های کفن و دفن در **حدود عرف و عادت**.
- ۷- سایر بدهی‌های متوفی مستند به مدارک و اسناد مثبت قانونی که **اصالت آن مورد تایید امور مالیاتی صلاحیت‌دار** قرار گیرد.
- ۸- در مواردی که برای یک پرونده چند اظهارنامه از طرف مؤدی در موعد مقرر قانونی تسلیم شده باشد و یا مؤدی نسبت به تسلیم اظهارنامه اصلاحی در موعد مقرر قانونی اقدام نموده باشد، اداره امور مالیاتی صلاحیت‌دار مکلف به **رسیدگی و ارزیابی کلیه اظهارنامه‌های مذکور می‌باشد**.
- ۹- **ارایه گواهی حصر وراثت**، توسط مؤدی، برای رسیدگی به پرونده مالیاتی ضروری است.
- ۱۰- اداره امور مالیاتی موظف است اموال و دارایی اظهارنشده متوفی را شناسایی و نسبت به ارزیابی آنها اقدام نماید.
- ۱۱- اداره امور مالیاتی موظف است نتیجه رسیدگی و ارزیابی خود را طی کاربرگ (فرم) ارزیابی اموال و دارایی ها و بدهی‌های موضوع ماده (۲۶) قانون که توسط سازمان امور مالیاتی کشور تهیه می گردد به مؤدی ابلاغ نماید.

Hesabno.com

39

نکات مهم آیین‌نامه اجرایی تبصره ۲ ماده ۲۶:

- ۱۲- در مواردی که کسر دیون محقق متوفی، واجبات مالی و عبادی و هزینه کفن و دفن با رعایت بندهای مذکور در ماده (۱۷) قانون، بخشی از یک بند از اموال دارایی های موضوع ماده یادشده باشد، در این صورت **انتخاب اموال و دارایی مورد نظر برای کسر موارد مذکور در آن ردیف با مؤدی می باشد**.
- ۱۳- در صورتی که مؤدی در اجرای ماده (۱۷) قانون نسبت به پرداخت مالیات اقدام نموده باشند و پس از رسیدگی به اظهارنامه مالیاتی مشخص شود، بابت کل ماترک یا بخشی از آن مشمول مالیات نباشد، مالیات های پرداختی با ارایه اسناد و مدارک مثبت مطابق قانون **مسترد خواهد شد**.
- ۱۴- دیون محقق متوفی، واجبات مالی و عبادی و هزینه کفن و دفن قابل کسر از اموال و دارایی های متعلق به متوفای ایرانی که **در خارج از کشور واقع شده است نخواهد بود**.
- ۱۵- در موارد **فوت فرضی** و همچنین در صورتی که تاریخ فوت متوفی به طور دقیق مشخص نباشد **تاریخ صدور گواهی فوت** توسط مراجع قضایی ملاک عمل خواهد بود.

Hesabno.com

40

نکات مهم آیین‌نامه اجرایی تبصره ۲ ماده ۲۶:

۱۶- چنانچه اظهارنامه مالیات بر ارث به غیر از اداره امور مالیاتی صلاحیت‌دار اقامتگاه قانونی متوفی تسلیم شده باشد، ادارات مذکور مکلفند مراتب را به همراه اسناد و مدارک مربوط به اداره امور مالیاتی صلاحیت دار ارسال نمایند و مراتب را به طور مقتضی به تسلیم کننده اظهارنامه اعلام نمایند.

۱۷- کسر دیون محقق، واجبات مالی و عبادی و هزینه کفن و دفن متوفی از ماترک، مستلزم تسلیم اظهارنامه مالیات بر ارث در موعد مقرر قانونی (ظرف یکسال از تاریخ فوت متوفی) با رعایت سایر مقررات مربوط می باشد.

۱۸- در صورتی که در تعیین ارزش اموال و دارایی ها و بدهی‌های متوفی اختلافی بین اداره امور مالیاتی صلاحیت‌دار و مؤدیان ایجاد گردد، با اعتراض مؤدی موضوع خارج از نوبت در مراجع حل اختلاف مالیاتی موضوع قانون مطرح و ارزش تعیین شده مطابق رأی قطعی مراجع مذکور (موضوع فصل سوم از باب پنجم قانون) ملاک عمل قرار می‌گیرد.

۱۹- عدم تسلیم اظهارنامه مالیاتی موضوع ماده (۲۶) قانون یا تسلیم اظهارنامه خارج از موعد مقرر موجب تعلق جریمه ماده (۱۹۲) قانون نخواهد بود.

Hesabno.com

وظایف ماموران کنسولی در فوت اتباع ایرانی: (ماده ۳۳)

ماموران کنسولی ایران در خارج از کشور موظفند ظرف سه ماه از تاریخ اطلاع از وقوع فوت اتباع ایرانی مراتب را ضمن ارسال کلیه اطلاعات در مورد ماترک آنان اعم از منقول یا غیر منقول واقع در کشور محل ماموریت خود، با تعیین مشخصات و ارزش آنها، از طریق وزارت امور خارجه به وزارت امور اقتصادی و دارایی اعلام نمایند.

Hesabno.com

مالیات بر ارث در مناطق آزاد:

رای شورای عالی مالیاتی به شماره ۵۵۸۶ مورخ ۷۶/۵/۲۲

در ماده ۱۳ قانون چگونگی اداره مناطق آزاد، معافیت مالیاتی برای فعال اقتصادی یا سرمایه‌گذار منظور شده پس در صورت فوت متوفی دارای مجوز فعالیت در منطقه آزاد، انتقال یا تحویل اموال وی به وراثت از معافیت منطقه آزاد برخوردار نمی‌باشد.

Hesabno.com

43

ضمانت‌های اجرایی متخلفین: (ماده ۳۴)

اشخاص زیر مجاز نیستند قبل از اخذ گواهی پرداخت مالیات موضوع این قانون، اموال و دارایی‌های متوفی را به وراثت یا موصی‌له تسلیم کنند و یا به نام آن‌ها ثبت و یا معاملاتی راجع به اموال و دارایی‌های مزبور انجام دهند:

۱. بانک‌ها و سایر موسسات مالی و اعتباری و تمامی اشخاص حقوقی که وجوه نقد یا سفته یا جواهر و یا هر نوع مال دیگر از متوفی نزد خود دارند.
۲. ادارات ثبت اسناد و املاک موقعی که مال غیرمنقول را به اسم وراثت یا موصی‌له ثبت می‌نمایند.
۳. دفاتر اسناد رسمی موقعی که می‌خواهند تقسیم‌نامه یا هر نوع معامله وراثت راجع به اموال و دارایی متوفی را ثبت نمایند.
۴. شرکت‌هایی که متوفی در آنها مالک سهام یا سهم‌الشرکه می‌باشد.
۵. شرکت‌های کارگزاری، صندوق‌های سرمایه‌گذاری و سایر نهادهای مالی
۶. صندوق‌های دادگستری و صندوق‌های ادارات ثبت اسناد و املاک کشور

Hesabno.com

44

ضمانت‌های اجرایی متخلفین: (ماده ۳۴)

اشخاص مذکور در بندهای یاد شده (به استثنای اشخاص موضوع بندهای (۲) و (۶) این ماده و اشخاص موضوع بندهای (۱) و (۲) ماده (۲) این قانون) در صورت تخلف علاوه بر اینکه تا معادل ارزش مال مشمول وراث نسبت به پرداخت مالیات و جرائم متعلق مسوولیت تضامنی دارند، مشمول جریمه‌ای به میزان دو برابر مالیات متعلق نیز خواهند بود. در مورد بانک‌ها، شرکت‌ها و موسسات دولتی، متخلف و شرکاء و معاونان وی در تخلف نیز مسوولیت تضامنی خواهند داشت.

محاکم دادگستری، ادارات اجرای احکام دادگستری، ادارات ثبت اسناد و املاک کشور، سازمان اوقاف و امور خیریه و اداره سرپرستی صغار و محجورین، صندوق‌های دادگستری، صندوق‌های ادارات ثبت اسناد و املاک کشور و اشخاص موضوع بندهای (۱) و (۲) ماده (۲) این قانون در صورتی که در حیطه وظایف قانونی خود حکمی را در خصوص اموال و دارایی‌های متوفی صادر یا اجراء نمایند، موظفند رونوشت یا تصویر آن حکم را ظرف مهلت ده روز حسب مورد پس از صدور یا اجراء به سازمان امور مالیاتی کشور ارسال کنند.

Hesabno.com

ضمانت‌های اجرایی متخلفین: (ماده ۳۴)

کارکنان مقصر کلیه اشخاص حقوقی مذکور، در صورت عدم ارسال حکم یا عدم اخذ مفاصای مالیاتی، علاوه بر مجازات مربوط به تخلفات اداری و قانونی دستگاه مربوط به خود، مکلف به پرداخت جزای نقدی معادل دوبرابر خسارت وارده به دولت با اقامه دعوی از طرف سازمان امور مالیاتی کشور به موجب حکم مراجع قضائی ذی‌ربط خواهند بود. این حکم در مورد شرکاء و معاونان متخلفان مذکور نیز مجری است.

تبصره ۱: سازمان امور مالیاتی کشور می‌تواند اشخاصی را که اموال موضوع بند (۱) ماده (۱۷) این قانون را نزد خود دارند مکلف نماید قبل از پرداخت یا تحویل اموال مزبور به وراث، مالیات متعلق را کسر و تا آخر ماه بعد از پرداخت به حساب سازمان امور مالیاتی کشور واریز و مابقی آن را به وراث یا ذی‌نفعان دیگر پرداخت نمایند در این صورت اشخاص مذکور مکلفند مشخصات وراث یا ذی‌نفعان دیگر و مبالغ پرداختی را ظرف مدت مذکور به سازمان امور مالیاتی کشور اعلام کنند.

Hesabno.com

مثال:

بانک ملت مبلغ ۲/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال از سپرده متوفی را بدون اخذ گواهی موضوع ماده ۳۴ به ورثه متوفی که از طبقه دوم بوده‌اند تحویل داده است، این موضوع چه تبعاتی برای بانک دارد، ضمناً مالیات و جرایم مربوطه قابل مطالبه از بانک را محاسبه نمایید.

$$۲/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ * \%۶ = ۱۲۰/۰۰۰/۰۰۰$$

$$۱۲۰/۰۰۰/۰۰۰ * ۲ = ۲۴۰/۰۰۰/۰۰۰$$

$$۱۲۰/۰۰۰/۰۰۰ + ۲۴۰/۰۰۰/۰۰۰ = ۳۶۰/۰۰۰/۰۰۰$$

علاوه بر این جریمه، تا کل ارزش مال نزد بانک در مالیات متعلق به وراثت مسئولیت تضامنی دارد.

Hesabno.com

47

نکات مهم آیین‌نامه اجرایی ماده ۳۴:

- ❖ اداره امور مالیاتی صلاحیت‌دار، اداره امور مالیاتی است که آخرین اقامتگاه متوفی در محدوده آن واقع شده. (ماده ۱)
- ❖ ماده ۱۰۰۲ قانون مدنی: اقامتگاه هر شخصی عبارت از محلی است که شخص در آنجا سکونت داشته و مرکز مهم امور او نیز در آنجا باشد اگر محل سکونت شخصی غیر از مرکز مهم امور او باشد مرکز مهم امور او اقامتگاه محسوب میشود اقامتگاه اشخاص حقوقی مرکز عملیات آنها خواهد بود.
- ❖ گواهی موضوع ماده (۳۴) قانون توسط اداره امور مالیاتی صلاحیت‌دار برای هر یک از اموال و دارایی‌ها به تفکیک به صورت موردی و ظرف مدت یک هفته پس از پرداخت مالیات متعلق صادر خواهد شد. (ماده ۹)
- ❖ اعتبار گواهی موضوع ماده (۳۴) قانون حسب مورد تا تاریخ تحویل، ثبت، انتقال و یا معامله اموال و دارایی برای ذی نفع یا ذی نفعان مندرج در گواهی مذکور می‌باشد. (ماده ۱۰)

Hesabno.com

48

نکات مهم آیین‌نامه اجرایی ماده ۳۴:

❖ سپرده‌ها و سودهای متعلق متوفی نزد بانک‌ها و اشخاص موضوع تبصره ماده (۱۴۵) قانون، به نرخ بند (۱) ماده (۱۷) قانون و سپرده‌ها و سودهای متعلق متوفی نزد سایر اشخاص به نرخ مذکور در بند (۳) ماده (۱۷) قانون تحت عنوان سایر اموال و دارایی مشمول مالیات است. (ماده ۱۲)

❖ در مواردی که مودی بدون انتقال اموال و دارایی متوفی به نام خود، قصد انتقال اموال و دارایی به اشخاص ثالث یا وراث دیگر را داشته باشد، علاوه بر پرداخت مالیات موضوع فصل مالیات بر ارث و صدور گواهی موضوع ماده (۳۴) قانون، مطابق مقررات مربوط مشمول مالیات نقل و انتقال مربوط به آن اموال و دارایی‌ها نیز می‌باشد. (ماده ۱۴)

❖ چنانچه قبل از تحویل و یا انتقال اموال و دارایی‌های متوفی به وراث، یکی یا تعدادی از ورثه فوت شوند، در این حالت با توجه به مقررات این آیین‌نامه و آیین‌نامه موضوع ماده (۲۶) قانون، کلیه اقدامات برای دو یا چند متوفی به صورت جداگانه انجام و محاسبه می‌شود. (ماده ۱۵)

Hesabno.com

انتقال اموال در اثر نذر یا وصیت: (ماده ۳۸)

اموالی که به موجب نذر یا وصیت حسب مورد به وراث منتقل می‌شود به نرخ مذکور در ماده (۱۷) این قانون و در صورتی که به غیر وراث به استثنای اشخاص مذکور در بند (۳) ماده (۲۴) این قانون، منتقل شود مشمول مالیات بردرآمد اتفاقی خواهد بود.

در مواردی که منافع مالی، مورد نذر یا وصیت باشد و همچنین منافع مالی که مورد وقف و حبس است، اشخاص منتفع از منافع به استثنای اشخاص مذکور در بند (۳) ماده (۲۴) این قانون نسبت به منافع هر سال مشمول مالیات بر درآمد خواهند بود.

تبصره: مال مورد وصیت وقتی مشمول مالیات خواهد بود که وصیت با فوت موصی قطعی شده باشد.

Hesabno.com

اظهارنامه وقف، حبس، نذر و وصیت: (ماده ۳۹)

در مورد **وقف، متولی** و در مورد **حبس و نذر، حبس و نذر کننده** و در مورد **وصیت، وصی** مکلف اند حداکثر **ظرف سه ماه** از تاریخ وقوع عقد یا فوت موصی، حسب مورد، **اظهارنامه‌ای** روی نمونه‌ای که از طرف سازمان امور مالیاتی کشور تهیه می‌شود حاوی مشخصات و ارزش مال مورد وقف یا حبس یا نذر یا وصیت به انضمام اسناد مربوطه به اداره امور مالیاتی صلاحیت‌دار تسلیم و رسید دریافت دارند. مالیات متعلق را **حداکثر ظرف سه ماه** از تاریخ انقضای مهلت تسلیم اظهارنامه پرداخت کنند.

Hesabno.com

51

اظهارنامه وقف، حبس، نذر و وصیت: (تبصره ماده ۳۹)

تبصره: در مواردی که موضوع وقف یا حبس یا نذر یا وصیت از مصادیق بند (۳) ماده (۲۴) این قانون یا مشمول مقررات فصل مالیات بر درآمد اتفاقی باشد واقف یا متولی، یا حبس و نذرکننده یا وصی حسب مورد مکلفند مشخصات اموال مورد وقف یا حبس یا نذر یا وصیت و مشخصات ذی نفع را روی نمونه‌ای که از طرف سازمان امور مالیاتی کشور تهیه می‌شود درج و **حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ وقوع عقد یا فوت موصی** به اداره امور مالیاتی صلاحیت‌دار تسلیم کنند و رسید دریافت دارند.

Hesabno.com

52

نکاتی از بخشنامه ۲۰۰/۵۹/۰۹ - ۹۵/۲/۴:

❖ پس از پیاده سازی سامانه دریافت اظهارنامه موضوع ماده (۲۶) و فرم درخواست گواهی ماده ۳۴ اصلاحی قانون ، تسلیم اظهارنامه و فرم اخیرالذکر، **منوط به ثبت نام متوفی و وراث در سامانه ثبت نام و اخذ کد رهگیری و شناسه مالیاتی** به منظور ارسال اظهارنامه و فرم درخواست گواهی الکترونیکی ماده ۳۴ قانون اصلاحی مذکور خواهد بود.

❖ با توجه به قسمت اخیر بند (ت) ماده (۱) آیین‌نامه اجرایی ماده ۲۶ اصلاحی قانون فوق، **اگر متوفی مقیم ایران نباشد** اداره امور مالیاتی صلاحیتدار برای رسیدگی به مالیات بر ارث، اداره کل امور مالیاتی **شمیرانات** می باشد.

❖ در مواردی که برای یک پرونده(متوفی) چند اظهارنامه از طرف مودی در موعد مقرر قانونی تسلیم شده باشد و یا مودی نسبت به تسلیم اظهارنامه اصلاحی در موعد مقرر قانونی اقدام نموده باشد، اداره امور مالیاتی صلاحیتدار، **مکلف به رسیدگی و ارزیابی کلیه اظهارنامه‌های مذکور** با رعایت مقررات و ترتیبات مربوط می‌باشد.

Hesabno.com

53

مرور مطالب در سوالات:

۱- آیا در مناطق آزاد هم وارثان متوفی که دارای مجوز فعالیت است، مشمول مالیات بر ارث خواهند بود؟

۲- آیا می‌توانیم مالیات بر ارث مالی را پرداخت کنیم و آن مال را بدون توجه به سایر اموال، آزاد کنیم؟

۳- مرور زمان مطالبه مالیات بر ارث چند سال است؟

۴- در صورت عدم تسلیم اظهارنامه ارث، مودی مشمول چند درصد جریمه خواهد بود؟

۵- وجوهی قبل از فوت متوفی بابت حقوق بازنشستگی به حساب بانکی وی واریز شده است، آیا این وجوه بعد از فوت وی مشمول مالیات بر ارث است؟

۶- یک مامور کنسولگری ایران در ایتالیا فوت کرده است و ماترک وی در آن کشور شامل یک آپارتمان و دو دستگاه خودرو و جواهرات است، کدام‌یک از اموال وی مشمول مالیات بر ارث است؟

Hesabno.com

54

مرور مطالب در سوالات:

- ۷- در اظهارنامه ارث، ارزش ماترک بر اساس ارزش چه زمانی باید در اظهارنامه ثبت شود؟
- ۸- وصیت برای غیر از وراثت مشمول کدام نوع مالیات است؟
- ۹- مهلت پرداخت مالیات در مورد وقف و حبس و نذر و وصیت، چند ماه است؟
- ۱۰- در محاسبه مالیات بر ارث، ارزش اموال در زمان فوت ملاک است یا ارزش اموال در زمان انتقال یا تحویل به وراثت؟
- ۱۱- آیا انتقال اموال بین وراثت مشمول مالیات است؟ در مورد انتقال از وراثت به شخص ثالث چطور؟
- ۱۲- متوفی دارای یک خودرو است که ارزش روز فوت آن ۴۰ میلیارد ریال بوده و طبق احکام خاص، مالکیت آن از ورثه سلب شده و مبلغ ۴۵ میلیارد ریال وجه نقد بابت آن به ورثه پرداخت شده، در صورتی که ورثه از طبقه دوم باشند، مالیات بر ارث را محاسبه کنید؟

Hesabno.com

55

مرور مطالب در سوالات:

- ۱۳- مهلت رسیدگی اداره مالیات به اظهارنامه مالیات بر ارث چه مدتی است؟
- ۱۴- اظهارنامه ارث توسط وراثت ارائه شده است. مبنای ارزش گذاری در مورد کسر بدهی‌های متوفی از ماترک، ارزش اموال در زمان فوت است یا در زمان انتقال به وراثت؟
- ۱۵- وجوه بازنشستگی قبل از فوت متوفی در حساب بانکی وی جمع شده است، آیا این وجوه مشمول مالیات بر ارث است؟
- ۱۶- آقای جیمز که تبعه خارجی بوده فوت کرده و دارای وراثت طبقه دوم می‌باشد که تبعه خارجی هستند، جیمز دارای یک دستگاه خودرو به ارزش ۲۰ میلیارد ریال در ایران است، مالیات بر ارث این خودرو چقدر خواهد بود؟
- ۱۷- وراثت متوفی در موعد مقرر اظهارنامه ارث را ارائه کرده‌اند و تا زمان رسیدگی به اظهارنامه با پرداخت مالیات بر ارث حساب بانکی متوفی، وجوه را از بانک برداشت کرده‌اند، در زمان رسیدگی مشخص شد دیون متوفی بیشتر از ارزش روز فوت ماترک بوده، در این حالت چه اتفاقی رخ می‌دهد؟

Hesabno.com

56

مرور مطالب در سوالات:

۱۸- نرخ مالیات بر ارث سپرده متوفی در موسسه اعتباری فاقد مجوز برای وراث طبقه سوم چند درصد است؟

۱۹- احمد و علی، وراث طبقه اول متوفی هستند و حسن ورثه طبقه دوم، احمد قبل از انتقال دارایی متوفی به وی، قصد انتقال

نیمی از ارث خود به علی و نیمی دیگر را به پسر عمویشان سعید دارد، در این تبادلات چه مالیات‌هایی موضوعیت دارد؟

۲۰- در صورتی که متوفی دارای ۴۰۰ سهم از سهام یک شرکت بورسی به ارزش روز ۴۰۰۰ ریال و ارزش اسمی هر سهم ۱۰۰۰ ریال

و ارزش روز فوت ۲۵۰۰ ریال و همچنین دارای ۳۰۰/۰۰۰ ریال سود سهام از شرکت مذکور باشد و وراث وی در طبقه اول بوده و

در موعد مقرر اظهارنامه ارث نداده باشند، مالیات متعلقه را محاسبه کنید؟

۲۱- تاریخ فوت آقای محمدعلی کشاورز ۹۸/۱۲/۰۱ بوده و وراث طبقه اول وی در تاریخ ۱۴۰۰/۰۱/۳۱ برای دریافت گواهی موضوع

ماده ۳۴ جهت سهام غیر بورسی متوفی مراجعه نموده‌اند، اگر کل ارزش سهام در تاریخ فوت ۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال و در تاریخ

مراجعه وراث ۴۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال و ارزش اسمی آن ۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال باشد، مالیات بر ارث سهام را محاسبه کنید؟

57

ممنون که با ما بودید

جهت آموزش‌های بیشتر با حساب‌نو همراه باشید.

Hesabno.com

58